

CLEO

Climate Change and Environmental Objectives

Kan vi åtgärda utsläpp av koldioxid och luftföroreningar samtidigt?

Stefan Åström, IVL Svenska Miljöinstitutet

HC Hansson, Institutet för Tillämpad Miljövetenskap

Punkter

- Huvudbudskap
- CLEO 4.1, vad gör vi?
- Resultat från scenarioanalyser
- Viktigaste strategier för synergier och konflikter mellan klimat och luft
- Sammanfattning

CLEO

Climate Change and Environmental Objectives

Huvudbudskap

JA

(Men det är lätt att göra fel)

CLEO 4.1 – Konflikter och synergier av åtgärdsstrategier för luft och klimat

Frågor att svara på?

- Vilka är de viktigaste synergier eller konflikterna mellan strategier för att nå klimatmål och strategier för övriga miljömål?
- Kan strategier konstrueras som tar hänsyn till synergier och konflikter?

Avgränsningar

- Frisk luft, Bara naturlig försurning, Ingen övergödning, giftfri miljö
- SO₂, NO_x, PM_(2.5, BC, OC, sek), O₃-pre, Kyoto GHG
- Ingen bedömning av kostnadseffektivitet

Deltagare

- HC Hansson m.fl., ITM
- Stefan Åström m.fl., IVL

Scenarioanalys

Nordiska CO₂-strategiers påverkan på luft

- Analyserar extrema scenarior för de Nordiska länderna år 2020
- Scenarier inriktade mot att minska CO₂ analyseras utefter deras påverkan på luftföroreningar och GWP
- Siffror anger minskning relativt utsläpp i ett referensscenario (prognos från 2009)
- Vissa scenarior fokuserade på biobränslen, andra på energieffektivisering

Scenarioanalys

påverkan på utsläpp år 2020

(skillnad mellan prognos och CO₂-strategi)

Land / utsläpp	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Enhet
SO ₂	1	-16	-2	-4	kton
NO _x	3	-15	-46	-42	kton
PM _{2.5}	7	-3	8	-4	kton
varav (PM _{BC})	2	-1	1	-1	kton
CO ₂	-10	-20	-10	-16	MT CO ₂
annan GHG	0	-1	0	0	MT CO ₂ -ekv

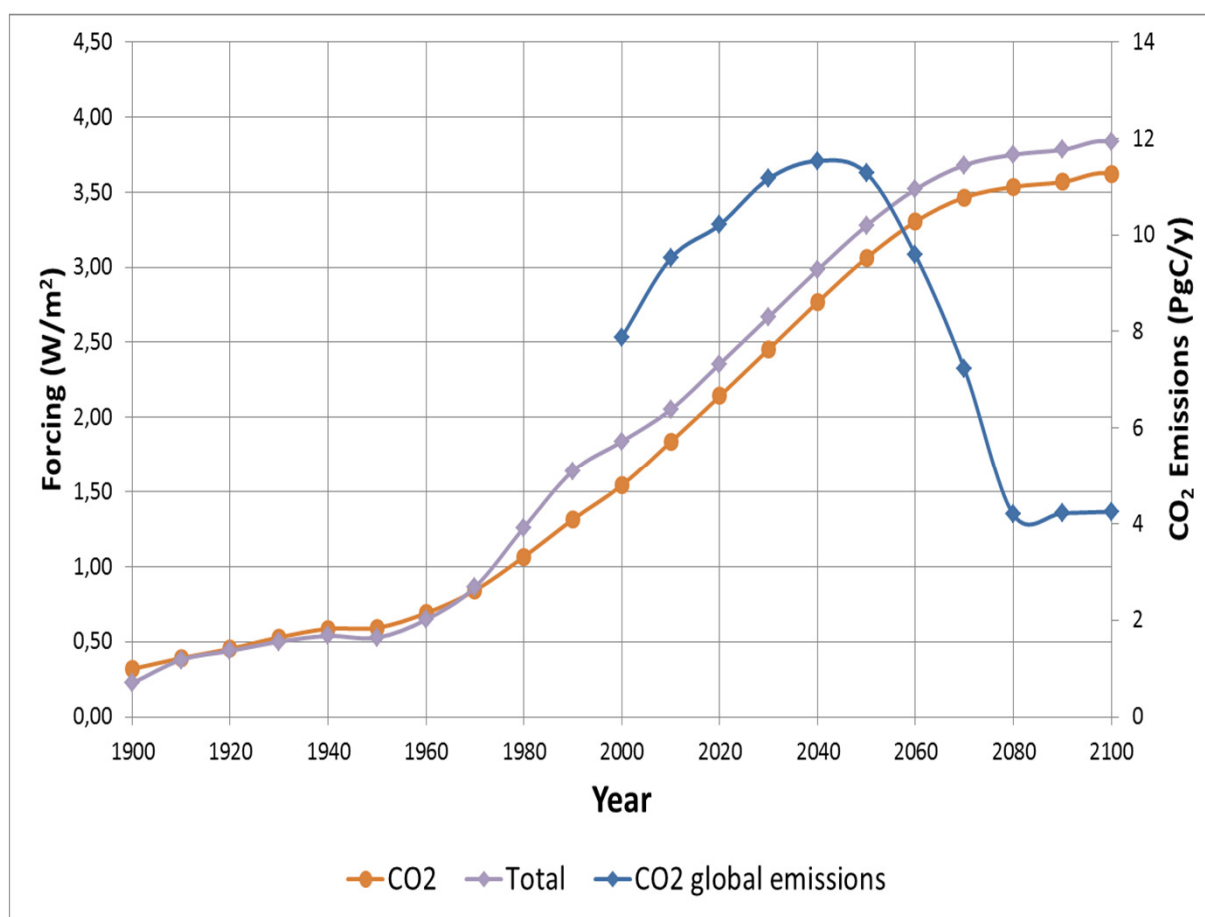
Scenarioanalys påverkan på GWP

Land / Utsläpp [Mton CO ₂ -ekv]		Danmark	Finland	Norway	Sverige
CO ₂		-10	-20**	-10	-16
Annan GHG		0	-1	0	0
PM _{BC}	Hög	9	-3	3	-4
PM _{OC}	Hög	-1	0	-1	0
SO ₂	Hög	0	2	0	1
VOC	Hög	0	0	0	0
TOTAL GHG	Låg	-10	-20	-10	-17
+ SLCP	Hög	-2	-21	-8	-20

**För Finland inkluderas även utsläpp från förnyelsebara bränslen

*GWP för
BC är mycket
osäkert*

Påverkan av långlivade och kortlivade gaser

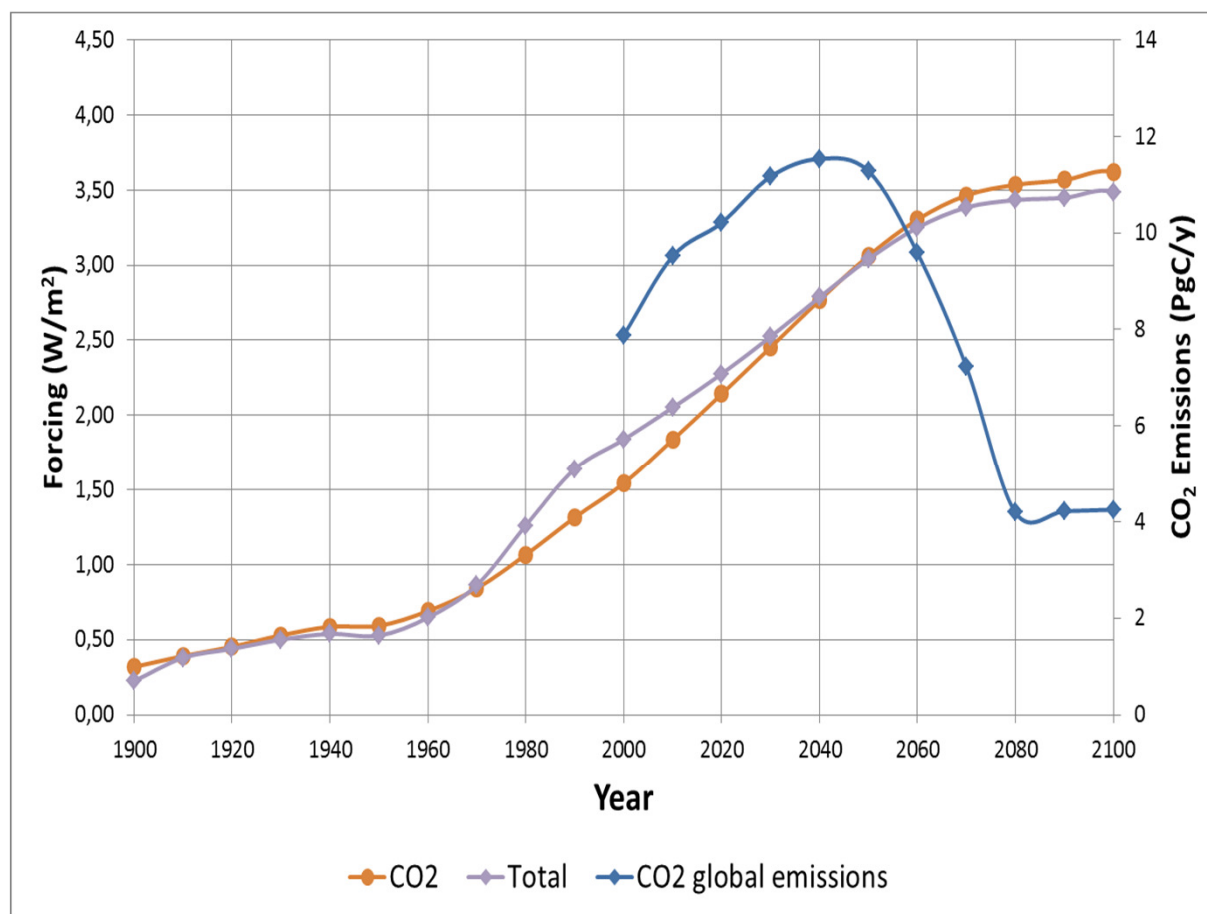

Baserat på IIASA:s RCP 4,5 w/m² scenario och IPCC medeluppskattning

CO₂-utsläpp ökar med 50 % till 2040 för att sedan minska till hälften av dagens nivå år 2100

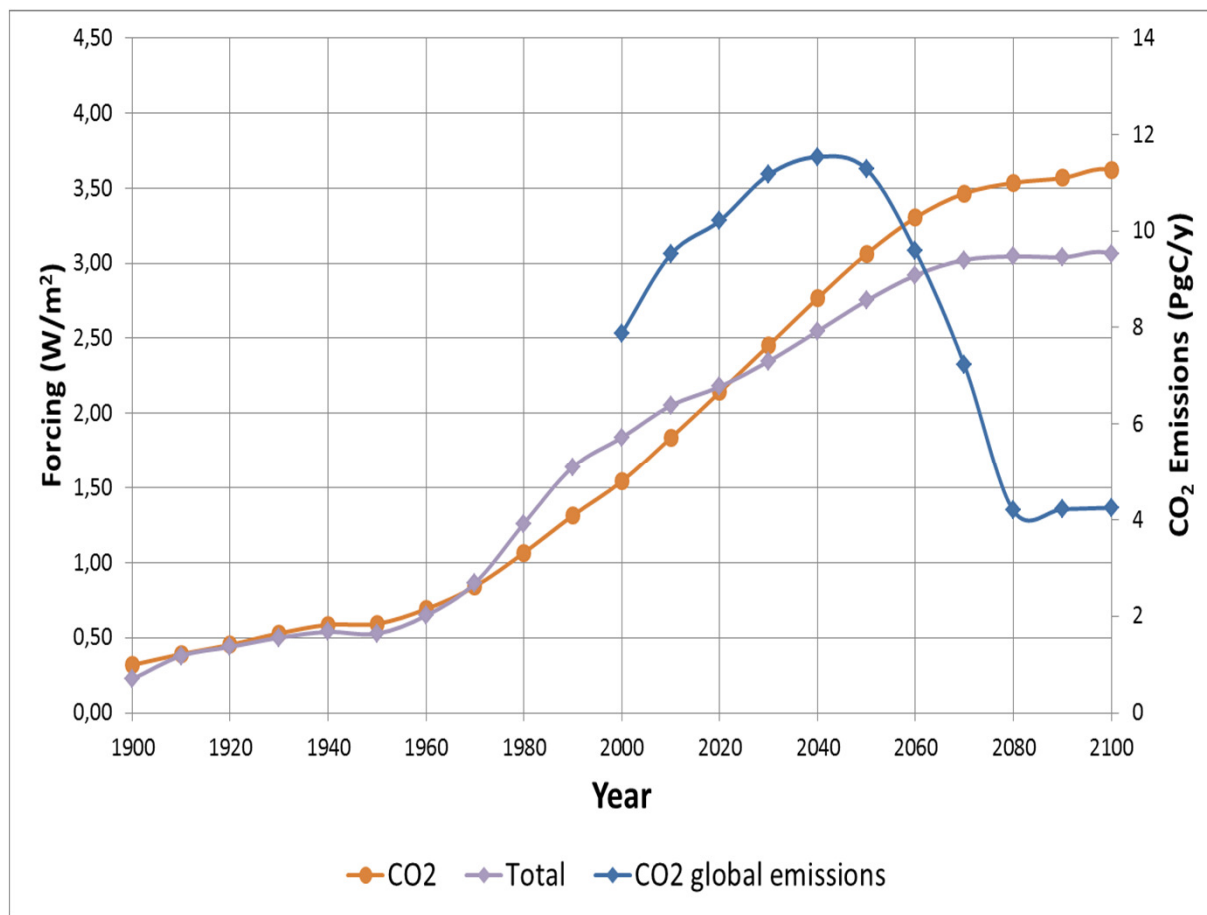

Påverkan av långlivade och kortlivade gaser

Om RF från O₃ minskar med 20 % per årtionde

Påverkan av långlivade och kortlivade gaser

Om RF från O_3 och CH_4 minskar med 20 % vardera per årtionde

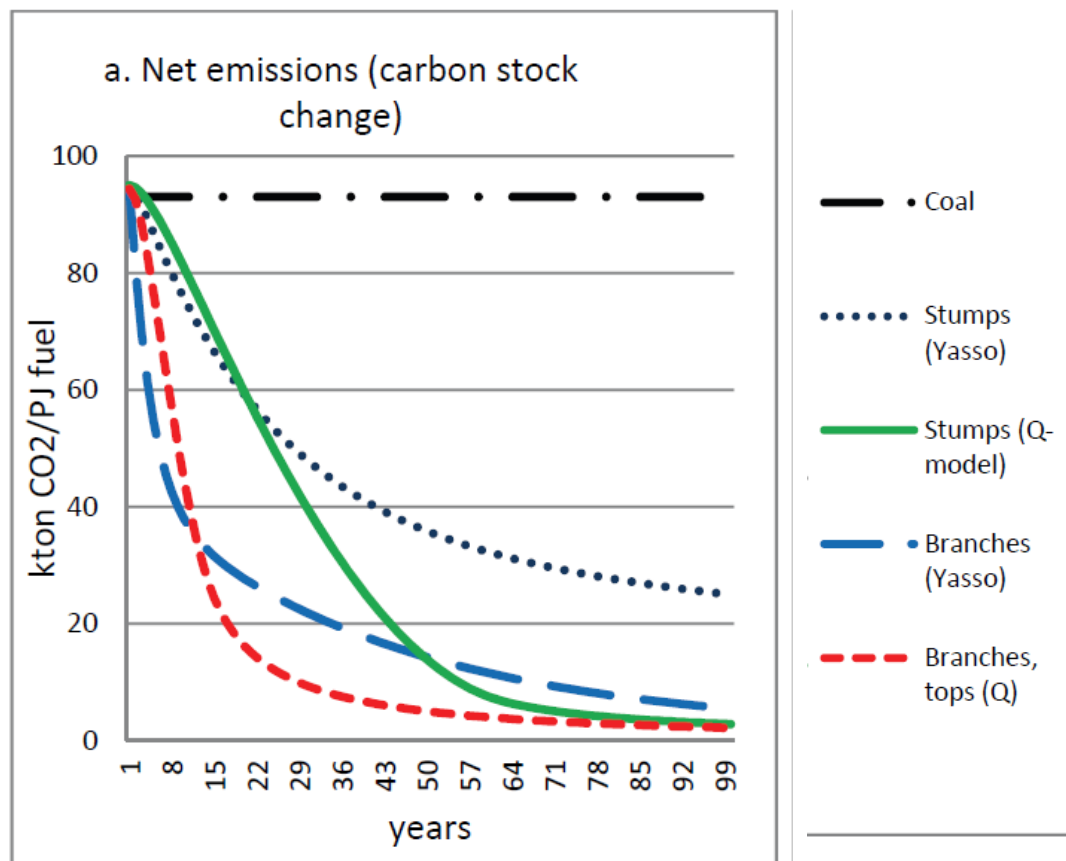
De viktigaste CO₂-strategierna med påverkan på luftföroreningar (Svenskt perspektiv)

- Biobränslen + bästa tillgängliga rening
  - Hänsyn måste tas till markanvändning
- Energieffektivisering
- Energi från andra källor än förbränning

Exempel på luftföroreningstekniker med positiv klimateffekt (dvs ta bort "värmande" partiklar)

- Partikelfilter på arbetsmaskiner
- Pellets istället för ved i småskalig förbränning
- Effektivisera förbränning av biomassa, t.ex. ackumulatortank på småskaliga förbränning.
- Partikelrening i industri och småskalig förbränning av biomassa

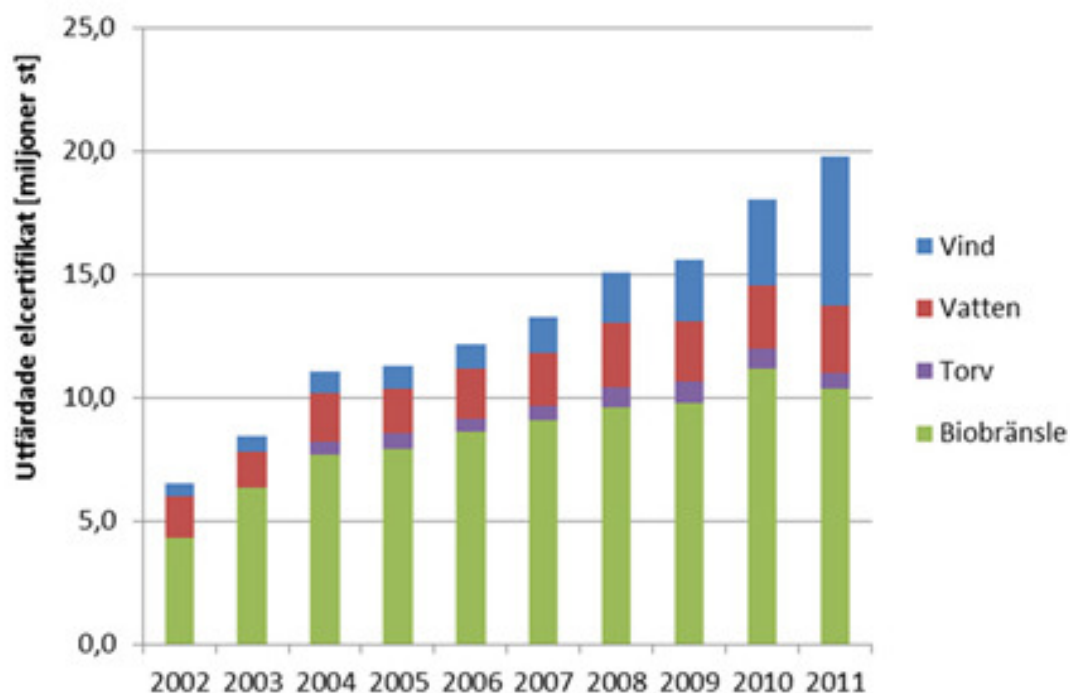
Biobränslens netto CO₂-utsläpp över tid (utsläpp och upptag i samma område)

Ett pulsutsläpp motsvarande
1 PJ bränsle år 1

Elcertifikatsystemet

- Ett 'teknikneutralt' styrmedel

1 MWh producerad förnybar el ger ett certifikat. Försäljning av el måste innehålla en viss kvot förnyelsebart.

Kan systemet anpassas med avseende på påverkan på luftföroreningar och kortlivade klimatgaser och netto-effekt på CO₂?

Sammantaget

- Strategier för att minska klimatpåverkan har effekt på utsläpp av traditionella luftföroreningar
  - Biobränslen $\neq$ Energieffektivisering $\neq$ annan förnyelsebar energi $\neq$ minskade metanutsläpp
- Strategier för att minska påverkan från luftföroreningar har snabb klimatpåverkan
  - Partiklar, VOC, och Ozon påverkar klimatet
- Klimatstrategin 'Biobränslen' riskerar ge negativa effekter på luft OCH tveksamma klimateffekter – MER SAMLAD KUNSKAP BEHÖVS!

CLEO

Climate Change and Environmental Objectives

Tack

Kontakt:

HC Hansson, hc.hansson@itm.su.se

Stefan Åström, stefan.astrom@ivl.se